TIESAS RĪKOJUMS (desmitā palāta)

2013. gada 14. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Briseles konvencija — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Regula (EK) Nr. 44/2001 — 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts — Jurisdikcija — Īpašā jurisdikcija — Lietas, kuras attiecas uz līgumiem — Jēdziens "pakalpojumu sniegšana" — Glabāšanas līgums

Lieta C-469/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Handelsgericht Wien* (Austrija) iesniedza ar nolēmumu, kas pieņemts 2012. gada 17. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 22. oktobrī, tiesvedībā

Krejci Lager & Umschlagbetriebs GmbH

pret

Olbrich Transport und Logistik GmbH .

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs E. Juhāss [*E. Juhász*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Krejci Lager & Umschlagbetriebs GmbH* vārdā – *M. Stögerer*, *Rechtsanwalt*,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Grieķijas valdības vārdā – *S. Chala* un *L. Kotroni*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wilderspin* un *W. Bogensberger*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu lemt, izdodot motivētu rīkojumu, atbilstoši Tiesas Reglamenta 99. pantam,

* Tiesvedības valoda – vācu.

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 5. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Krejci Lager* & *Umschlagbetriebs GmbH* (turpmāk tekstā – "*Krejci Lager*"), kas ir Austrijas sabiedrība, un *Olbrich Transport und Logistik GmbH* (turpmāk tekstā – "*Olbrich Transport*"), Vācijas sabiedrību, par atlīdzību, kas tiek prasīta par preču glabāšanu vietā, kura atrodas Vīnē (Austrija).

Atbilstošās tiesību normas

Briseles konvencija

3 Atbilstoši 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kas grozīta ar 1996. gada 29. novembra Konvenciju par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanos (OV 1997, C 15, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Briseles konvencija"), 5. panta 1. punktam:

"Pret personu, kuras pastāvīgā dzīves vieta atrodas Līgumslēdzējā valstī, var celt prasību citā Līgumslēdzējā valstī:

1) lietās, kas attiecas uz līgumiem attiecīgās saistības izpildes vietas tiesā [..]."

Regula Nr. 44/2001

4 Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 preambulas 11. apsvērumu:

"Jurisdikcijas normām vajadzētu būt ļoti paredzamām, un tām būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils, un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesvedības priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. [..]"

5 Regulas Nr. 44/2001 preambulas 12. apsvērumā ir noteikts:

"Papildus atbildētāja domicilam kā jurisdikcijas pamatojumam vajadzētu būt arī citiem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saikne starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedību".

6 Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 preambulas 19. apsvērumu:

"Būtu jānodrošina vajadzīgā nepārtrauktība starp Briseles konvenciju un šo regulu, un tālab būtu jānosaka pārejas noteikumi. Šī pati vajadzība attiecas uz Briseles konvencijas interpretāciju Eiropas Kopienu Tiesā [..]."

7 Regulā Nr. 44/2001 paredzētie jurisdikcijas noteikumi ir ietverti tās II nodaļā, kuru veido 2.–31. pants.

8 Regulas Nr. 44/2001 minētās II nodaļas 1. iedaļas "Vispārīgi noteikumi" 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

9 Regulas Nr. 44/2001 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem".

10 Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 2. iedaļas ar nosaukumu "Īpašā jurisdikcija" 5. pantā ir noteikts:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

1) a) lietās, kas attiecas uz līgumiem – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās;

b) šā noteikuma mērķiem un ja vien nepastāv citāda vienošanās, attiecīgās saistības izpildes vieta ir:

— preču iegādes gadījumā – vieta dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu preces tika piegādātas vai bija jāpiegādā,

— pakalpojumu sniegšanas gadījumā – vieta dalībvalstī, kurā saskaņā ar līgumu pakalpojums tika sniegts vai bija jāsniedz;

c) ja nepiemēro b) apakšpunktu, tad piemēro a) apakšpunktu; [..]."

11 Minētās Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 6. iedaļas ar nosaukumu "Izņēmuma jurisdikcija" 22. pantā ir noteikts:

"Šādām tiesām ir izņēmuma jurisdikcija neatkarīgi no domicila:

1) lietā, kuras priekšmets ir lietu tiesības saistībā ar nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma noma/īre – tās dalībvalsts tiesām, kurā atrodas īpašums.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

12 *Krejci Lager*, kas atrodas Vīnē (Austrija), iesniedza prasību *Bezirksgericht für Handelssahen Wien* (Vīnes iecirkņa tiesa komerclietās), kurā prasīja, lai *Olbrich Transport*, kas atrodas Gornavā [*Gornau*] (Vācija), tai samaksā atlīdzību par preču glabāšanu teritorijā, kura tai pieder un kura atrodas Vīnē. Šī summa attiecas uz laikposmu no 2008. kalendārā gada četrdesmitās nedēļas līdz piecdesmit otrajai nedēļai. Prasītājas noteiktā cena par glabāšanu bija EUR 325.

13 *Bezirksgericht für Handelssahen Wien* atzina savas starptautiskās jurisdikcijas neesamību un noraidīja prasību. Tā uzskatīja, ka atbilstīgi Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punktam prasība ir jāceļ strīdīgas saistības izpildes vietas tiesā. Šīs saistības attiecās uz atlīdzību par glabāšanu, kas ir naudas parāds, kurš atbilst tām tiesībām, kuras ir prasības pamatā.

14 Pēc tās pašas pirmās instances tiesas domām tādi naudas parādi kā pamatlietā atbilstīgi Austrijas tiesībām ir jāuzskata par saistībām, kuras izpildes vieta un seku iestāšanās vieta atšķiras ("Schickschulden") un kuras ir jāizpilda parādnieka dzīvesvietā. Tādējādi Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē "saistību, par kurām ir celta prasība [..], izpildes vieta" ir Vācija, un tāpēc Austrijas tiesu iestādes neesot kompetentas lemt par konkrēto pamatlietu.

15 Prasītāja pamatlietā par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *Handelsgericht Wien* [Vīnes Tirdzniecības tiesā], apgalvojot, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts neesot piemērojams pamatlietas faktiem. Pēc prasītājas domām, glabāšanas līgums ir pakalpojumu līgums. Tāpēc tāda līguma izpildes vieta atbilstīgi šīs regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktam ir vieta, kurā pakalpojums tika sniegts. No nolēmuma lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka atbildētāja pamatlietā turpretī apgalvo, ka glabāšanas līgums nenozīmējot pakalpojuma sniegšanu, bet gan telpu nodrošināšanu.

16 Iesniedzējtiesa norāda, ka tiesvedībā par summu, kas mazāka par EUR 5000, tā ir pēdējās instances tiesa. Tomēr tā uzskata, ka jautājums par Savienības tiesību interpretāciju nav tik nepārprotami skaidrs, lai nerastos pamatotas šaubas.

17 Šādos apstākļos *Handelsgericht Wien* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai preču glabāšanas līgums ir "pakalpojuma sniegšana" [..] Regulas [..] Nr. 44/2001 [..] 5. panta 1. [punkta] b) apakšpunkta izpratnē?"

Par prejudiciālo jautājumu

18 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu. Tiesa uzskata, ka šajā lietā šis noteikums ir jāizmanto.

19 Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka preču glabāšanas līgums ir "pakalpojuma sniegšana" šā punkta izpratnē.

20 Vispirms jāatgādina, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punktā minēta īpašas jurisdikcijas norma attiecībā uz lietām, kas attiecas uz līgumiem. Minētās īpašās jurisdikcijas piešķiršana, kuras izvēle ir atkarīga no atbildētāja iespējas un kura papildina jurisdikcijas normu, kas ir balstīta uz vispārēju kritēriju, ka jurisdikcija ir atbildētāja domicila tiesai, ir motivēta ar to, ka dažos precīzi noteiktos gadījumos ir cieša sasaiste starp strīdu un tiesu, kam tas ir jāizskata (šajā ziņā skat. 2009. gada 9. jūlija spriedumu lietā C-204/08 *Rehder*, Krājums, I-6073. lpp., 32. punkts).

21 Jānorāda, ka atbilstīgi Tiesas judikatūrai prasītājs var vērsties līguma izpildes vietas tiesā arī tad, ja pusēm nav vienprātības par to, vai līgums, no kura izriet prasījums, ir noslēgts (saistībā ar Briseles konvenciju skat. 1982. gada 4. marta spriedumu lietā 38/81 *Effer*, *Recueil*, 825. lpp., 8. punkts).

22 Gadījumā, ja strīdīgo līgumu raksturojošās saistības ir preču pārdošana vai pakalpojumu sniegšana, Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, saistībā ar šādu līgumu var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā, kurā minētā līguma raksturojošās saistības bija izpildītas vai kuras būtu bijis jāpilda. Tādējādi attiecībā uz saistību izpildes vietu, kas izriet no līguma par pakalpojumu sniegšanu, minētās regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrajā ievilkumā šis sasaistes kritērijs ir definēts kā autonoms kritērijs, lai pastiprinātu mērķus vienādot

noteikumus par jurisdikciju un paredzamību (skat. šajā ziņā iepriekš minēto spriedumu lietā *Rehder*, 33. un 36. punkts, kā arī 2010. gada 11. marta spriedumu lietā C-19/09 *Wood floor solutions Andreas Domberger*, Krājums, I-2121. lpp., 23. un 26. punkts).

23 No informācijas, ko Tiesai nodeva iesniedzējtiesa, izriet, ka attiecīgais līgums pamatlietā attiecas uz preču glabāšanu. Šī tiesa it īpaši norāda, ka tai jāatrisina jautājums par tās starptautisko jurisdikciju situācijā, kad atbildētājas pamatlietā, kas ir Vācijas uzņēmums, preces tika glabātas teritorijā, kura atrodas Austrijā.

24 Lai noskaidrotu, vai uz šādu situāciju attiecas Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums, ir jāuzdod jautājums par to, vai preču glabāšana ir "pakalpojuma sniegšana" šā punkta izpratnē.

25 Jāatzīst, ka tas tā ir.

26 Tik tiešām, jāatgādina, ka atbilstīgi Tiesas judikatūrai pakalpojumu jēdziens, kas sniegts Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrajā ievilkumā, katrā ziņā nozīmē vismaz to, ka puse, kas sniedz šos pakalpojumus, veic konkrētu darbību, saņemot par to atlīdzību (2009. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-533/07 *Falco Privatstiftung* un *Rabitsch*, Krājums, I-3327. lpp., 29. punkts).

27 Šajā ziņā un kā savos rakstiskajos apsvērumos uzsver Austrijas un Grieķijas valdības, kā arī Eiropas Komisija, jāatzīmē, ka glabāšanas līguma galvenais elements ir tas, ka glabātājs apņemas attiecīgās preces uzglabāt otras līgumslēdzējas puses vārdā. Tādējādi šī apņemšanās katrā ziņā nozīmē noteiktu darbību, kas izpaužas vismaz kā preču saņemšana, to uzglabāšana drošā vietā un to izsniegšana atbilstošā stāvoklī otrai līgumslēdzējai pusei.

28 Attiecībā uz argumentu, atbilstīgi kuram attiecīgais līguma priekšmets esot tikai telpu izīrēšana, jāatzīmē, ka saistībā ar procedūru, kas noteikta LESD 267. pantā un kas pamatota ar skaidru kompetenču sadalījumu starp valsts tiesām un Tiesu, jebkāds konkrētas lietas faktisko apstākļu novērtējums ir valsts tiesas kompetencē. Tiesai – it īpaši – vienīgajai ir pilnvaras lemt par Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, pamatojoties uz faktiem, ko tai ir norādījusi valsts tiesa (2008. gada 8. maija spriedums lietā C-491/06 *Danske Svineproducenter*, Krājums, I-3339. lpp., 23. punkts, kā arī 2011. gada 10. novembra spriedums apvienotajās lietās C-319/10 un C-320/10 *X* un *X BV*, 29. punkts).

29 Saskaņā ar informāciju, kas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, attiecīgais līgums pamatlietā attiecas nevis uz telpu īri, bet gan uz preču glabāšanu. Turklāt Tiesas kompetencē nav izvērtēt šos faktus, tomēr ir arī jānorāda, ka judikatūru attiecībā uz šo pirmo līgumu regulē Regulas Nr. 44/2001 22. panta 1. punkts par izņēmuma jurisdikciju lietās par nekustamā īpašuma īri (attiecībā uz Briseles konvenciju skat. 1985. gada 15. janvāra spriedumu lietā 241/83 *Rösler*, *Recueil*, 99. lpp., 24. punkts, kā arī 1992. gada 26. februāra spriedumu lietā C-280/90 *Hacker*, *Recueil*, I-1111. lpp., 10. punkts), saskaņā ar kuru jurisdikcija ir tās dalībvalsts tiesām, kurā atrodas nekustamais īpašums.

30 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums par preču glabāšanu ir "pakalpojuma sniegšana" šā punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

31 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem pamatlietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums par preču glabāšanu, kāds ir attiecīgais līgums pamatlietā, ir "pakalpojuma sniegšana" šā punkta izpratnē.

[Paraksti]